

2. Baran Ya A., Zymomria M. I. Teoretychni osnovy frazeolohii / Navchalnyi posibnyk dlia studentiv fakultetiv inozemnykh mov universytetiv ta pedahohichnykh institutiv. Uzhhorod : 1999. – 176 s.
3. Mokienko V. M. Slavianskaia frazeolohiia / V. M. Mokienko. – Moskva : Vyssh. shk., 1980. – 208 s.
4. Tretiakova I. Yu. Okkazionalnaia frazeolohiia: monohrafiia / I. Yu. Tretiakova. – KHU, 2011. – 289 s.
5. Chernyshieva I. I. Frazeolohicheskaia sistemi nemetskoho yazyka / I. I. Chernysheva. – Moskva : Vyssh. shk., 1970. – 199 s.
6. Čermak F. Frazeologie a idiomatika česká a obecná / František Čermak. – Praha : Karolinum, 2007. – 718 s.
7. Slovník české frazeologie a idiomatiky. Přirovnání / pod. red. F. Čermak. – Praha : Academia, 1983. – 492 s.
8. Slovník české frazeologie a idiomatiky. Výrazy slovesné / pod. red. F. Čermak. – Praha : Leda, 2009. – 1248 s.
9. Slovník české frazeologie a idiomatiky. Výrazy větné / pod. red. F. Čermak. – Praha : Leda, 2009. – 1267 s.
10. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost / pod. red. J. Filipce. – Praha : Academia, 1978. – 798 s.

*Анна Зізінська
(м. Біла Церква)*

УДК 811.11-112

СТРУКТУРА РЕКВЕСТИВНОГО МОВЛЕННЕВОГО АКТУ З МАРКЕРОМ *LET*

Стаття присвячена аналізу структури реквестивного мовленнєвого акту з маркером let у середньоанглійській та ранньоновоанглійській періоди (12–17 ст.). Проаналізовано ці одиниці та окреслено особливості їхнього утворення. Досліджено структурні та синтаксичні властивості let-конструкції та особливості її еволюції в історії англійської мови. Діахронічна розвідка дозволила з'ясувати найбільш поширені форми реквестиву з let та дослідити його будову та функцію в реченні. Опрацьовано літературні пам'ятки середньоанглійської та ранньоновоанглійської мов, що уможливило ґрунтовний аналіз let-конструкції та з'ясування особливостей їхнього вживання.

Ключові слова: реквестив, імператив, мовленнєвий акт, директив, генеративна граматики, діахронія.

Постановка проблеми. Мовленнєві акти (далі – МА) є об'єктом наукового пошуку багатьох лінгвістів, оскільки вони є невід'ємною частиною людського спілкування та постійно вживаються в повсякденному житті. Від часу опублікування Дж. Остіном (1962) його основоположної теоретичної праці з теорії мовленнєвих актів [3] інтерес учених до дослідження різних аспектів МА постійно зростає. Вивчення МА на сучасному етапі відбувається в межах різних підходів: структурно-синтаксичного, функціонально-семантичного, прагматичного, когнітивного та ін. З розвитком генеративної граматики

структурний та синтаксичний аналізи мовленнєвих одиниць є фокусом численних розвідок. У центрі нашого дослідження перебуває один із видів директивних МА, а саме – реквестив, тобто МА, в основі якого лежить прохання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні граматичні дослідження *let* конструкцій ґрунтуються на основоположних теоріях О. Єсперсена [10]. Відтоді семантика та синтаксис цих конструкцій є фокусом наукових зацікавлень таких лінгвістів, як А. Сеппанен (Seppanen A., 1977), Р. Квірк (Quirk R., 1985), Е. Дейвіс (Davies E., 1986), Б. Кларк (Clark B., 1993), Е. Потсдам (Potsdam E., 1998), Т. Когнен (Kohnen T., 2004), Р. Хадстон і Дж. К. Пуллум (Huddleston R. & Pullum G. K., 2002), А. Алказар та М. Сатареллі (Alcazar A., & Saltarelli M., 2014), М. Халлідей (Halliday M. A. K., 2006) та ін.

Р. Квірк та інші послідовники його теорії поділяють імперативи на три категорії: імператив 1-ої особи (first person imperative), імператив 2-ої особи (second person imperative) та імператив 3-ої особи (third person imperative) [16]. *Let*-конструкції відносять до імперативів 1-ої особи (e.g. *Let me close the window; Let's close the window*) та імперативів 3-ої особи (e.g. *Let someone close the window*). Вони розглядають *let* синтаксично як допоміжне дієслово, іменну групу після *let* – як підмет, а дієслово після іменної групи – як основне дієслово (присудок). Конструкцію *let's* вони не аналізують, а розглядають її лише як частку. Незважаючи на вагомий унесок у дослідження, їхній аналіз, однак має кілька недоліків, оскільки *let* не має граматичних особливостей допоміжного дієслова, а також не має чіткого пояснення стосовно синтаксичної характеристики *let's*.

Р. Хадлстон і Дж. К. Пуллум поділяють імперативи на звичайні імперативи (e.g. *Please let us borrow this book*) та *let*-імперативи, які характеризуються особливим уживанням *let*, відмінним від традиційного значення «дозволяти». На їхню думку, *let* у значенні «дозволяти» вживається в усіх реченнях, крім *let*-імперативів. У цьому разі *let* втрачає своє основне значення та слугує лише як маркер цього особливого типу імперативних конструкцій. Далі вони відносять *let*-імперативи інклюзивних імперативів 1-ої особи (e.g. *Let's close the window*) та так званих відкритих *let*-імперативів (e.g. *Let him do that*). Отже, вони говорять, що семантично *let* в цих імперативах утрачає своє пропозиційне значення. Тобто воно не є важливим для основного повідомлення та не допомагає в уточненні дії директиву. Тут *let* слугує скоріше як маркер іллокутивного значення. Стосовно синтаксичних властивостей, то вони вважають, що *let*-імперативи не мають відмінних особливих граматичних та, відповідно, синтаксичних характеристик. Тому не виділяють їх як окрему конструкцію, а відносять їх до звичайних імперативів, відмінність між якими вчені вбачають лише в значенні, а не структурі. Синтаксично вони розглядають *let* як частину NP, а інфінітивну клаузу – як другий комлемент. Цей вид аналізу має на меті об'єднати *let*-конструкцію і звичайний імператив в одну синтаксичну модель. На нашу думку, недоліком їхньої теорії є те, що вона базується на структурі та виключає зв'язок структури та значення [9].

А. Алказар та М. Сатареллі, основуючись на гіпотезах Дж. Росс (1970) та Н. Хомського (1995), поділяють імперативи на канонічні імперативи (e.g. *open!*) та гортативи (*let...go!*). У канонічних імперативах мовець спонукає, щоб адресат виконав певну дію. У гортативах – мовець спонукає адресата змусити когось виконувати дію, що робить гортативи каузативними [1].

М. Халлідей наслідує класифікацію традиційної граматики та поділяє імперативи на імперативи 1-ої, 2-ої та 3-ої особи. У своїх дослідженнях він зазначає, що «імператив є наказовим станом для взаємообміну послугами», а підметом у таких реченнях є займенники

«you» «me» «you and I». У форматі цих парадигм та з урахуванням мовленнєвих функцій, науковець пропонує *let's* розглядати як форму підмета «you and I». Халлідей також зазначає, що конструкція *let me* (e.g. *Let me leave!*) може бути як аналог форми *let's*. Цікавим елементом його гіпотези є те, що класифікація імператива з конструкцією *let me* буде залежати від значення, яке несе в собі *let*. Тобто, якщо *let* буде вживатися в значенні «пропозиції» (offer), то імператив буде належати до імперативів 1-ої особи (i.e. *I offer to leave; shall I leave?*). Якщо ж матиме значення «команди» (command), то це буде імператив 2-ої особи (i.e. *Release me*). Також науковець зазначає, що якщо в імперативі 3-ої особи підметом є займенник, то він завжди буде супроводжуватися *let* (e.g. *Let them know!*). Зазначений вище аналіз, на нашу думку, не має чіткого пояснення щодо синтаксичного аспекту *let*-імперативу, такого як *let them / me / her*, особливо, що стосується функції самого *let* в конструкції [7].

Беручи за основу семантичні функції *let* конструкції, Р. Фосетт у своїй теорії говорить про те, що в традиційних імперативах 1-ої та 2-ої осіб *let* граматикувалось в імперативний маркер. Фосетт розглядає *let* як окремий елемент клаузи (тобто *Let*-елемент), іменна група, яка за ним слідує – підмет, а дієслово – присудок. Наприклад:

(1) a. Let [L]'s [S] read [M] it [C] together [A]!

b. Let [L] Ivy [S] eat [M] it [C].

де: L=Let element; S=Subject; M=Main Verb; C=Complement; A=Adjunct [4].

Цей аналіз фокусується лише на гортативах та *let*-імперативах і не розглядає функцію *let* конструкції у звичайних імперативах, а також ігнорує такі конструкції, як *let me / us / them*.

Інші вчені також провели низку вагомих досліджень стосовно синтаксичних проблем *let* конструкцій (Е. Дейвіс, Б. Кларк, Е. Потсдам та ін.). Однак, як і в зазначених вище розвідках, більшість цих синтаксичних аналізів оснований лише на структурі, без урахування значення *let* конструкцій.

Т. Когнен (2007), який досліджував мовленнєві акти в діахронічному аспекті, відносить *let* конструкції до класу імперативних директивів [9, с. 144]. Його розвідка важлива тим, що, класифікуючи ці конструкції, він розглядає також семантику дієслова *let* і відповідно до цього визначає, до якого типу мовленнєвих актів буде належати конструкція.

Такі розвідки в діахронічному аспекті виконують У. Буссе [4] та Дж. Кулпепер та Д. Арчер [5]. У своїх дослідженнях науковці також розглядають залежність структури та значення *let* і клас директивів, до яких належить ця конструкція.

Мета статті – проаналізувати особливості вживання маркера *let* у середньоанглійських та ранньомовноанглійських реквестивних МА. Відповідно до завдань цієї наукової розвідки передбачено з'ясувати синтаксичні та структурні особливості еволюції *let*-конструкцій в англійській мові. **Актуальність** нашої наукової розвідки полягає в тому, що численні дослідження в традиційній граматиці все ще не можуть точно пояснити статус *let* у реченні, оскільки думки вчених стосовно його синтаксису не збігаються. Залучення діахронічного аналізу допоможе визначити особливості реалізації *let* конструкцій у реченні та схарактеризувати їхні структурні особливості.

Уважаємо, що таке дослідження мовленнєвих одиниць сприятиме більш повній характеристиці реквестивів, а також доповнить наявні наукові розвідки з теорії мовленнєвих актів.

Методологія дослідження мовленнєвих актів у діахронічних студіях стикається з певними труднощами. Головними проблемами є неможливість охопити весь обсяг

матеріалу з реалізацією МА в історії мови, а також складність диференціації МА, оскільки їхня поведінка протягом історії може змінюватися. Наприклад, досліджуючи реквестиви неможливо знати всі способи їхньої реалізації протягом усіх періодів в історії англійської мови. Тому дослідникам доводиться робити еклетичний аналіз «типових» форм вираження, які, на їхню думку, найчастіше трапляються в історичному корпусі. Але навіть невелика кількість формул, яку традиційно асоціюють із реквестивами чи обіцянками, може мати непередбачені, тобто нетрадиційні, способи реалізації, через відсутність стандартизації в ранні періоди англійської мови.

Застосування електронних корпусів під час дослідження МА є проблематичним, оскільки такий аналіз базується на формі, що унеможливує автоматичне виділення мовленнєвого акту. Тому, на нашу думку, метод суцільної вибірки є найбільш надійним для такого виду дослідження, хоч не завжди доцільний, оскільки потребує чимало часу для оброблення матеріалу. Тому вченим доводиться шукати альтернативні способи для розвідок. І. Тавітсенн та А. Джукер (I. Taavitsainen and A. H. Jucker, 2007) [15] розглядають МА через дієслово мовленнєвого акту. У такий спосіб полегшується робота з пошуком МА в корпусі. За допомогою цього підходу можна дослідити всі літературні пам'ятки, наявні в корпусі, та отримати чітку картину про використання відповідних МА. Але в цьому підході є теж недоліки, оскільки він не дає змоги дослідити всі способи реалізації певного МА в історичному корпусі.

Наша розвідка дозволяє нам застосувати обидва зазначені способи, оскільки досліджувана одиниця складається з маркера *let*, який робить можливим пошук у корпусі. У своєму дослідженні ми застосовуємо метод суцільного відбору. Ми опрацювали літературні пам'ятки середньоанглійської та ранньоніовоанглійської мов, що дозволило нам проаналізувати структуру *let*-конструкцій та особливості їхнього вживання.

Виклад основного матеріалу дослідження. К. Айджмер виділяє РМА з маркером *let* як особливий вид непрямих реквестивів. Однак у діахронічному аспекті конструкції з *let* мають певні труднощі, оскільки думки вчених стосовно їхньої класифікації все ще не збігаються.

К. Айджмер зазначає, що фраза *let me* вживається в ролі стратегії в МА прохання, а також як відповідник сучасному *can you* [1, с. 163]. Однак Т. Когнен, зі свого боку, зауважує про те, що в історичному аспекті дієслово *let* мало дещо складнішу ситуацію. А саме: мало статус головного дієслова в значенні «дозволяти». Тобто замість того, щоб «просити слухача зробити щось, мовець просить у слухача дозволу» [11, 164]. Ми погоджуємося із твердженням Т. Когнена і тому також відносимо *let*-реквестиви до непрямих РМА.

Наше дослідження показало важливість цього типу реквестивів в історичному контексті, оскільки вони характеризувалися високою частотністю вживання в середньоанглійській та ранньоніовоанглійській періоди.

У ході нашої розвідки ми побачили, що цей тип маркування охоплює всі досліджувані періоди (12–17 ст.), та звідчили, що *let*-реквестиви переважно мали таку структуру: *let* + 1st/3rd Person Pronoun + Verb. Напр.:

(1) *Lete we nu ane while / þeof ferde bilæue, / and speke we of Arðure / adefleft kinge.* (Brut, 7:710) – «Давайте обличимо це і поговоримо про Артура, найвеличнішого серед королів»;

(2) *Let us say we be messengers, / Streyght comen from oure kynge.* (Adam Bell, 215) – «Дозвольте нам сказати, що ми посланці від нашого короля»;

Дериваційну синтаксичну модель проілюструємо на прикладі (2):

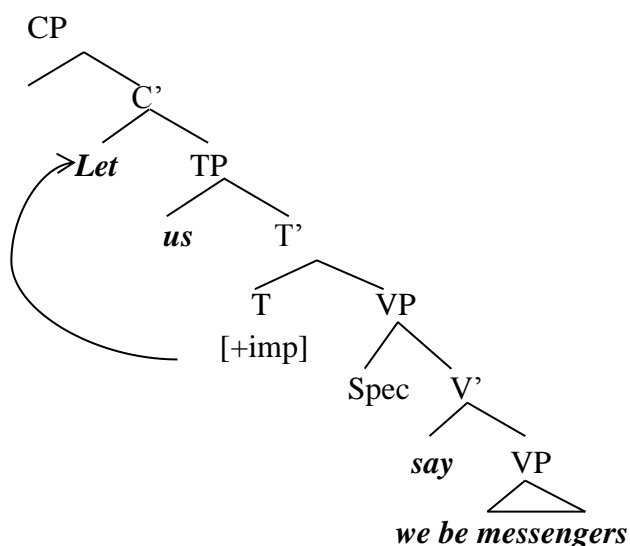
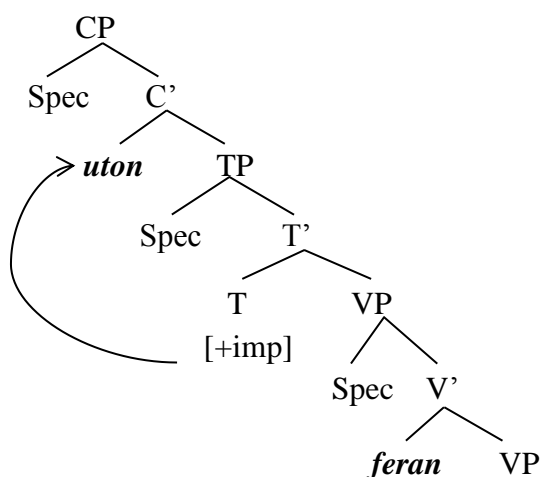

Схема показує ініціальне позиційне розташування дієслова *let*, що доводить його імперативні властивості. Тому, відповідно, відбуватиметься пересув $T \rightarrow C$. Аналіз фактичного матеріалу показав, що в клаузах з *let*-реквестивами в досліджуваний період *let* загалом посідало ініціальну позицію. Однак дієслово *let* почало використовуватися з 12 століття, а в давньоанглійський період ця конструкція утворювалася за допомогою дієслова *uton* та інфінітива. Напр.:

ОЕ (3) ...*uton raþe feran*... (Beowulf, 1390) – «...скоріш рушаймо...»;

Давньоанглійська конструкція *uton* походить із форми головного дієслова *wītan* (*depart, go*), але згідно з давньоанглійськими писемними пам'ятками очевидного прямого зв'язку із цим дієсловом не було знайдено. Як зазначає М. Огура [14], *wītan* перестає вживатись як дієслово руху, натомість з'являється дієслово з префіксом *gewītan*. Оригінальне значення слова також втрачається, оскільки *uton* може сполучатися з такими дієсловами, як *gān* (*go*) чи *faran* (*go*) [14, с. 76]. У реченні *uton* виконувало більше граматичну функцію, ніж лексичну. На структурному рівні відбувався пересув $T \rightarrow C$, який ставив *uton* в ініціальну позицію C. Схематично речення можна зобразити так:

Let-конструкція є яскравим прикладом граматикалізації. У деяких різновидах сучасної англійської мови цей процес розвинувся настільки, що *let* узагалі не розглядають як дієслово (головне чи модальне) [15]. М. Круг у своєму дослідженні вживає термін «модальна частка» [13].

У сучасній англійській мові *let* не відносять ні до основної групи дієслів, ні до допоміжних. Проте в давньоанглійський період *uton* виступав у ролі як головного дієслова, так і допоміжного. Однак думки вчених стосовно функції *uton* в реченні (головне дієслово чи допоміжне) в давньоанглійський період розходяться.

Висновки дослідження. У ході дослідження виявлено частотне вживання реквестивів з маркером *let* у середньоанглійський та ранньонорманський періоди (12–17 ст.). Цей тип реквестивів відносять до імперативних директивів. З'ясовано, що конструкція *let* (*lette*) з'являється в мові з 12 ст. та походить із давньоанглійського *lætan*, яке мало на той час дещо інше значення – «залишати». Функцію конструкції *let* до середньоанглійського періоду виконувала конструкція *uton*.

Установлено, що структура *let*-реквестивів була такою: ***let* + 1st/3rd Person Pronoun + Verb**. Синтаксичний аналіз дозволив зробити висновок, що в реченні *let* виконувало імперативну функцію і відповідно посідало ініціальну позицію в С.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в дослідженні взаємозалежності структурних та прагматичних властивостей реквестивів з маркером *let* в історичному аспекті, що дозволить доповнити наявні наукові дослідження з теорії мовленнєвих актів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Aijmer K. Conversational Routines in English: convention and creativity / K. Aijmer // Harlow : Longman, 1996. As cited in: Culpeper, Jonathan and Dawn Archer. 2008. Requests and directness in Early Modern English trial proceedings and play texts. In: Jucker, Andreas H. and Irma Taavitsainen (eds.). Speech Acts in the History of English. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
2. Alcazar A. The syntax of imperatives. / A. Alcazar & M. Saltarelli // Cambridge : Cambridge University Press, 2014.
3. Austin J. L. How to Do Things with Words / J. L. Austin // Oxford : Oxford University Press, 1962.
4. Busse U. Changing politeness strategies in English requests: A diachronic investigation / U. Busse // Studies in English Historical Linguistics and Philology: A Festschrift for Akio Oizumi. Frankfurt/Main : Peter Lang, 2002. – P. 17–35.
5. Culpeper J. Requests and directness in Early Modern English trial proceedings and play texts / J. Culpeper, A. Dawn // Jucker, Andreas H. and Irma Taavitsainen (eds.). Speech Acts in the History of English. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins, 2008.
6. Fawcett R. P. A theory of syntax for systemic functional linguistics / R. P. Fawcett // Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins, 2000.
7. Halliday M. A. K. Halliday's introduction to functional grammar (4th ed.) / M. A. K. Halliday // Revised by C. M. I. M. Matthiessen. – London; New York : Routledge, 2014.
8. Hopper P. Grammaticalization. (Cambridge Textbooks in Linguistics.) / P. J. Hopper, E. Closs Traugott. – Cambridge : Cambridge University Press. Original edition 1993., 2003.– P. 10–14.
9. Huddleston R. The Cambridge grammar of the English language / R. Huddleston, G. K. Pullum. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002.
10. Jespersen O. Essentials of English grammar / O. Jespersen. – London : Routledge, 1933.
11. Kohnen Th. “Let mee bee so bold to request you to tell me”: Constructions with “let me” in the history of English directives / Th. Kohnen // Journal of Historical Pragmatics 5:1, 2004. – P. 159–173.
12. Kohnen Th. Text types and methodology of diachronic speech act analysis. / Th. Kohnen // Taavitsainen Irma, Fitzmaurice Susan (eds.). Methods in Historical Pragmatics. – Berlin ; New York : Mouton de Gruyter, 2007. – P. 139–166.

13. Krug M. Modality and the History of English Adhortatives / M. Krug // Raphael Salkie, Pierre Busuttill & Johan van der Auwera (eds.). *Modality in English. Theory and Description* (Topics in English Linguistics). – Berlin; New York : Mouton de Gruyter, 2009.
14. Ogura M. “‘Gewat + Infinitive’ and ‘Uton + Infinitive’ ” / M. Ogura // *Neuphilologische Mitteilungen* 101, 2000. – P. 69–78.
15. Pullum G. K. Negation / G. K. Pullum and R. Huddleston // Huddleston, Rodney & Geoffrey K. Pullum (eds.) *The Cambridge Grammar of the English Language*, 2002.
16. Quirk R. A comprehensive grammar of the English language / R. Quirk, S. Greenbaum, G. Leech, J. Svartvik. – London : Longman, 1985.
17. Taavitsainen I. Speech acts verbs and speech acts in the history of English / I. Taavitsainen, A. H. Jucker // Taavitsainen Irma, Fitzmaurice Susan (eds.). *Methods in Historical Pragmatics*. – Berlin; New York : Mouton de Gruyter, 2007. – P. 107–138.

Зизинская А. Структура реквестивного речевого акта с маркером *let*.

Статья посвящена анализу структуры реквестивного речевого акта с маркером let в среднеанглийский и ранненовоанглийский периоды (12–17 в.). Сделан анализ единиц та обозначено особенности их образования. Исследованы структурные и синтаксические свойства let-конструкции и особенности ее эволюции в истории английского языка. Диахроническое исследование позволило выяснить наиболее распространенные формы реквестива с let, а также исследовать его строение и функцию в предложении. Были проработаны литературные памятники среднеанглийского и ранненовоанглийского языков, что позволило сделать подробный анализ let-конструкций и особенностей их применения.

Ключевые слова: реквестив, императив, речевой акт, директив, генеративная грамматика, диахрония.

Abstract

Zizinska A. Structure of speech act of request with let.

Introduction. Diachronic analysis of speech acts has been the topic of numerous research papers of the recent years. In this article, we intend to explore English speech act of request with let and see how they evolved from the period 12 – 17 c. We will also compare our results with Old English and modern studies. It should be noted that though let-constructions has been classified as imperatives belonging to the class of imperative directives, in our study we consider these constructions to be conventionally indirect requests where the speaker asks permission for doing something, instead of using a straightforward directive. Synchronic analysis of previous studies concerning the structure of let-constructions and syntactic features will help us to study possible structural features in diachrony.

Purpose. The article aims at the diachronic analysis let-requests in Middle English and Early New English (12 – 17 c.). Our task is to study structural, as well as syntactic, features and to analyze their evolution throughout the mentioned above period.

Methods. There are some methodological difficulties during historical speech act analysis. One of the main problems concerning the selection of the study materials is to identify the request itself, because it is not straightforward at all. Sometimes, there is no correspondence between the form and the function of speech acts. The reason why their realizations could differ in various contexts is because most of the speech acts are not realized with speech act verb or word marker. That is why the manual methods of investigation are more reliable than the corpus-based. However, the latter can help to cover a large-scale of material during diachronic analysis. Our research concerns the type of speech acts that has a marker let. In this case, both of the methods (i.e. manual

or corpus-based) could be applied. We used manual method because we consider it to be more reliable. The material was selected from Middle English and Early New English written records.

Results. Our study showed that let-requests were one of the most frequently used types of requests in the history of English. The word let started to be used in English since 12 century. Before that construction with uton was used instead. Uton derived from Old English wītan (depart, go), which later lost its original meaning of the movement and was replaced by gewītan which with time evolved into uton.

The analysis of data helped us clarify that the request had the following structure: let + 1st/3rd Person Pronoun + Verb. While studying structural and syntactic features we used generative grammar approach to investigate the position of the word let. This analysis showed that let-constructions had CP clause-structure which is similar to the structure of imperatives and subjunctives. Due to the imperative features of let-requests, T→C movement took place. The position of let within the clause was initial and there was no evidence that it was anywhere than in C. Comparative analysis with Old English showed similar structural behavior of the word uton, i.e. clause initial in C.

Originality of this article is defined by the fact that this study covers large-scale periods in the history of English showing the evolution of let-requests. Diachronic generative analysis of the material helped to study structural and syntactic features of let-constructions.

Conclusions. We have established that let-requests were frequently used types of requests in the history of English. In our study we considered let-constructions as indirect requests, although some scientists classify them as imperative directives. Structural analyses showed that let, as a speech act verb, had imperative function and therefore positioned in C initial within the clause structure. Our study contributes to general theory of speech acts and may also be the used as the basis for further investigations concerning structural as well as pragmatic features of let-requests.

Key words: request, speech act, let, imperative, generative grammar, diachrony.

Тетяна Ніколаєва

(м. Київ)

УДК 81'25:811.111:811.161.2:004.42

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО МАШИННОГО АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

У статті розглянуто один із засобів перекладу – машинний переклад. Подано ретроспективу розвитку засобів машинного перекладу. Схарактеризовано програми та сервіси, за допомогою яких здійснюється машинний переклад, системи операцій машинного перекладу. Визначено типові помилки, які трапляються під час машинного перекладу, та можливості застосування цього виду перекладу в майбутньому. Визначено основні підходи до побудови алгоритмів машинного перекладу, зокрема такі, які ґрунтуються на правилах, прикладах та статистиці.

Ключові слова: машинний переклад, програма, помилки машинного перекладу.